

Miljödepartementet

Remissvar avseende Skogsutredningens betänkande SOU 2020:73 Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen

Ert diarienummer M2020/01926

Kammarrätten har, utifrån de aspekter som domstolen har att beakta, följande synpunkter.

Prövning och överklagande av frågan om ersättning

Utredningen föreslår att Skogsstyrelsens beslut om ersättning ska överklagas till förvaltningsdomstol. Utredningen påpekar att domstolen kan inhämta särskild sakkunskap i fråga om värdering. Om en sådan ordning beslutas kan det enligt kammarrättens mening finnas anledning att, som ett alternativ, överväga om regler avseende domstolens sammansättning ska utformas på liknande sätt som i fastighetstaxerings mål i vilka värderingsteknisk ledamot respektive särskilda ledamöter ska ingå i rätten, jfr. 21 kap. 8 § respektive 22 kap. 4 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152).

Föreslagna bestämmelse innebär att Skogsstyrelsen kan besluta om återbetalning som en förutsättning för beviljat tillstånd, vilket enligt den föreslagna ordningen kan överklagas till förvaltningsrätt genom att tillståndsbeslutet överklagas. När avverkning har vidtagits i strid med ett beslut enligt 18 och 18 b §§ skogsvårdslagen ska myndigheten vända sig till allmän domstol. Av författningskommentaren till den föreslagna 19 a § skogsvårdslagen framgår att det är i allmän domstol som Skogsstyrelsen ska väcka talan om återbetalning. Kammarrätten anser att det av lagtext bör framgå vid vilken domstol Skogsstyrelsen ska väcka talan och vilka regler som härvid ska tillämpas. Denna ordning medför att mycket likartade prövningar kan komma att göras i allmän domstol respektive förvaltningsdomstol, vilket kan leda till spretig praxis.

Skattefri ersättning och möjlighet till periodisering m.m.

Utredningens förslag om skattefri ersättning enligt miljöbalken och skogsvårdslagen medför att ersättning vid expropriation och vid markinträng kommer behandlas olika skattemässigt beroende av vilka intressen som föranleder åtgärden. Kammarrätten anser att det finns skäl att överväga om liknande åtgärder ska föranleda skattefri ersättning för att undvika att skattelagstiftningen behandlar likartade fall olika.

Kammarrätten noterar att frågan om naturvårdsavtal kan periodiseras vid beskattningen tidigare har utretts (se bl.a. SOU 2014:68) och att om en sådan ordning övervägs bör det utredas ytterligare.

Även frågan om hur beskattad ersättning ska behandlas vid ett återkrav måste utredas, särskilt i sådana fall när omprövningsfristen har löpt ut.

Förutsättningar för nyckelbiotopregistrering

Som framgår av både Kammarrätten i Jönköpings dom den 10 mars 2021 i mål nr 638-20 – i vilken kammarrätten instämde i förvaltningsrättens bedömning – och Kammarrätten i Sundsvalls dom den 30 november 2020 i mål nr 2853-19, har kammarrätt bedömt att registrering av nyckelbiotop, tillsammans med en informationsskrivelse som bl.a. innehöll en redogörelse över praxis och syftet med nyckelbiotoper, bär sådan prägel av ärendehandläggning och handlingsdirigerande avsikt att det är fråga om ett förvaltningsbeslut. Kammarrätternas avgörande är överklagade till Högsta förvaltningsdomstolen som ännu inte meddelat beslut i frågan om prövningstillstånd (mål nr 1977-21 respektive mål nr 7215-20). Frågan om Skogsstyrelsens nyckelbiotopregistrering är således fortsatt föremål för prövning. Kammarrätten uppmärksammar att det en längre tid varit känt att Skogsstyrelsens egen uppfattning är att nyckelbiotopsinventering utförs på uppdrag av regeringen och att den närmare handläggningen av inventeringarna inte är formellt författningsreglerad (se *JO:s ämbetsberättelse 2008/09 s. 377*).

Kammarrätten instämmer dock i vad utredningen konstaterar om att ärendehandläggning måste ha stöd i någon form av normmässig förankring. Skogsstyrelsens normstöd för nyckelbiotopregistrering och inventering framstår som mycket oklart, eventuellt med undantag av sådan som genomförts i enlighet med Regeringsbeslut, 2018-05-17, N2018/03141/SK m.fl., *Uppdrag att genomföra en landsomfattande inventering av nyckelbiotoper*. Om sådan normmässig förankring saknas är det av största vikt att, ur ett rättssäkerhetsperspektiv, överväga hur den information som inhämtats vid registreringen ska hanteras. Det saknas dock skäl för kammarrätten att vidare ta ställning i den frågan eller i frågan om gallring av detta register.

Detta yttrande har beslutats av kammarrättsrådet Cathrine Rosell och tf. kammarrättsassessorn Angelica Hage (föredragande).

Cathrine Rosell

Angelica Hage